

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Sprawozdanie z działalności kontrolnej
Biura Kontroli i Audytu
w 2021 r.

Zatwierdzam

Marcin Szemraj

Dyrektor

Biura Kontroli i Audytu

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Warszawa, luty 2022 r.

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. REALIZACJA KONTROLI W 2021 r. PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI DO SPRAW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO I RODZINY	4
I.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE	4
1. Realizacja zadań publicznych w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 – Edycja 2019.	4
2. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – Edycja 2020.	5
3. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 1: Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający III).	6
4. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający).	7
5. Przeprowadzanie naborów i oceny ofert w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020.	7
6. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo na lata 2020-2022. Konkurs ofert: Od wykluczenia do aktywizacji. Edycja 2020 r.	8
7. Realizacja Porozumienia zawartego w dniu 17 września 2014 r. z późniejszymi zmianami o powierzeniu Agencji Rynku Rolnego zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Operacja I.	8
8. Realizacja pomocy technicznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Operacja III.	8
I.2. KONTROLE WEWNĘTRZNE	8
I.3. KONTROLE POZAPLANOWE	9
II. REALIZACJA KONTROLI W 2021 r. PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI DO SPRAW PRACY	10
II.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE	12
1. Realizacja przez marszałka województwa zadań dotyczących dochodzenia roszczeń należnych Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.	12
2. Wydatkowanie w 2020 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych instrumentów rynku pracy.	12
3. Realizacja w 2020 r. przez marszałków województw zadań w zakresie wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych.	15
4. Wykorzystanie w 2020 r. Krajowego Funduszu Szkoleniowego jako instrumentu wspierającego kształcenie ustawiczne.	16
II.2. WNIOSEK W ZAKRESIE PROWADZENIA KONTROLI W ZAKRESIE PAŃSTWOWYCH FUNDUSZY CELOWYCH, KTÓRYCH DYSPONENTEM JEST MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW PRACY.....	17

WSTĘP

1. W Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: MRiPS) komórką wyznaczoną do przeprowadzania kontroli wewnętrznych oraz zewnętrznych jest Biuro Kontroli i Audytu (dalej: BKA, Biuro). Zakres uprawnień Biura został określony w § 37 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej¹ oraz w regulaminie wewnętrznym².

2. Misją Biura jest profesjonalna realizacja działalności kontrolnej zmierzająca do dostarczenia Kierownictwu MRiPS informacji umożliwiającej skuteczne zarządzanie i osiągnięcie celów jednostki.

3. Zgodnie z § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej³, do zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej został włączony dział administracji rządowej praca. W wyniku powyższej zmiany, komórka organizacyjna realizująca zadania kontrolne z działu praca została włączona w strukturę Biura Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

4. Sprawozdanie obejmuje kontrole przeprowadzone przez dwa Wydziały w BKA, tj.:

- Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny za cały 2021 r.;
- Wydział Kontroli do Spraw Pracy za okres od 12 sierpnia do 31 grudnia 2021 r.

W Sprawozdaniu przedstawiono istotne ustalenia kontroli wraz z wnioskami zmierzającymi do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

5. Działalność BKA co do zasady opiera się na rocznych planach kontroli. Poza planowymi Biuro przeprowadza także kontrole doraźne, stanowiące przede wszystkim reakcję na sygnał o ewentualnych nieprawidłowościach.

Działalność kontrolna Biura w 2021 r. koncentrowała się wokół zagadnień istotnych dla funkcjonowania państwa i obywatela takich jak dostępność i jakość usług publicznych oraz sprawność instytucji państwa.

W 2021 r. BKA zrealizowało 11 tematów kontroli planowych⁴ i 2 tematy kontroli doraźnych. Biuro przeprowadziło 21 kontroli jednostkowych w 19 podmiotach. Wyniki kontroli Minister Rodziny i Polityki Społecznej przedstawił w 16 wystąpieniach pokontrolnych adresowanych do kierowników jednostek kontrolowanych zgodnie z zasadą podmiotowości.

¹ Zarządzenie nr 37 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 1 września 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z późn.zm.

² Regulamin wewnętrzny Biura Kontroli i Audytu z 17.01.2022 r.

³ Dz. U. poz. 1473.

⁴ Plany kontroli na 2021 rok: zewnętrznych Ministra Rodziny i Polityki Społecznej; wewnętrznych Dyrektora Generalnego MRiPS; Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w zakresie wypełniania przez fundacje obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Plan kontroli zewnętrznych na 2021 r. Departamentu Kontroli i Audytu Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii.

I. REALIZACJA KONTROLI W 2021 r. PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI DO SPRAW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO I RODZINY

Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny w BKA, w oparciu o Roczny plan kontroli z zakresu prawidłowości wypełniania przez fundacje obowiązków wynikających z ustawy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w 2021 r. przeprowadził jedną kontrolę planową.

W Planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny i Polityki Społecznej na 2021 rok ujęto 5 zagadnień tematycznych, w ramach których Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny w BKA wszczął 10 kontroli, z czego 4 do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania nie zostało zakończonych. Dodatkowo Wydział wszczął 1 kontrolę pozaplanową.

Ponadto, w roku sprawozdawczym zakończono 6 kontroli rozpoczętych w 2020 r., a także odstąpiono od prowadzenia jednej kontroli wszczętej w 2020 r.

W Planie kontroli wewnętrznych Dyrektora Generalnego MRiPS na 2021 rok ujęto 1 zagadnienie tematyczne, w ramach którego została przeprowadzona 1 kontrola. Ponadto, Dyrektor Generalny Ministerstwa zlecił przeprowadzenie 1 kontroli pozaplanowej, która została przeprowadzona.

W wyniku zakończonych w 2021 r. kontroli działalność 6 jednostek oceniono pozytywnie, 7 jednostek/komórek oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości/uchybień, a jedna komórka została oceniona negatywnie.

Zakres przedmiotowy przeprowadzanych kontroli obejmował m.in. prawidłowość wydatkowania dotacji przyznawanych podmiotom i organizacjom pozarządowym przez Ministra w ramach rządowych lub resortowych programów ze środków, których jest dysponentem, realizację zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, prawidłowość przeprowadzonego naboru, oceny projektów przez komisję ds. oceny projektów, a także prawidłowość zawierania umów o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na realizację projektów pilotażowych pod nazwą „Nowe spojrzenie – nowe możliwości” w ramach programu „Plan dla Pracy i Rozwoju”, prawidłowość wydawania decyzji administracyjnych w 2019 r.

Kontrole zostały przeprowadzone w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁵, zgodnie z Zarządzeniem Nr 6 Dyrektora Generalnego MRPiPS z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Zarządzeniem nr 14 Dyrektora Generalnego MRiPS z dnia 12 maja 2021 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

W wystąpieniach pokontrolnych oraz sprawozdaniu z kontroli dokonano oceny działalności jednostek/komórek w badanym zakresie, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wystosowano zalecenia zmierzające do ich usunięcia.

Realizacja kontroli zakończonych w 2021 r., według poszczególnych tematów w okresie sprawozdawczym, przedstawia się następująco:

I.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

1. Realizacja zadań publicznych w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 – Edycja 2019.

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym m. in. wydatkowania środków publicznych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

Spółecznej w ramach *Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020*, Edycja 2019.

Kontrolę przeprowadzono w 2 jednostkach kontrolowanych: Fundacji Atena z siedzibą w Oławie oraz w Fundacji Konwent Samorządowy na rzecz Społeczności III Wieku z siedzibą w Drobinie.

Działalność Fundacji Atena oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie dokumentacji finansowo-księgowej i rozliczenia realizacji zadania, poprzez wydatkowanie ze środków finansowych pochodzących z dotacji kwoty zawyżonej o 68,00 zł, co wynikało z nieprawidłowego naliczenia podatku dochodowego od umowy cywilnoprawnej. Ponadto, stwierdzono uchybienia w zakresie dokumentacji finansowo-księgowej i realizacji obowiązku sprawozdawczego:

- w niektórych przypadkach:
 - wystąpiły zdublowane numery na rachunkach dotyczących rozliczenia umów zleceń,
 - nie wpisano w nich godzin pracy;
- wpisano błędne daty zapłaty do wydatków ujętych w poz. 142, 143, 154, 166, 242, 244, 246, 247 Sprawozdania z wykonania zadania publicznego;
- wpisano błędne numery rachunku w poz. 154-156 ww. sprawozdania;
- wpisano niepełne numery rachunku w poz. 254-256 ww. sprawozdania.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości zalecono m.in.

- wzmocnienie nadzoru nad sporządzaniem dokumentów finansowo-księgowych oraz sprawozdań,
- w porozumieniu z Departamentem Polityki Senioralnej MRiPS dokonanie korekty sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania dokumentacja pokontrolna dotycząca Fundacji Konwent Samorządowy na rzecz Społeczności III Wieku znajduje się w opracowaniu.

Ponadto, w 2021 r. zakończono kontrole przeprowadzone w 2 podmiotach, tj.: Fundacji Wolności z siedzibą w Lublinie, oraz Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Chorym „Tęczowa Gromada”, które zostały wszczęte w 2020 r.

Działalność Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Chorym „Tęczowa Gromada” w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Działalność Fundacji Wolności w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie realizacji obowiązku sprawozdawczego, poprzez rozliczenie wydatków w kwocie wyższej o 10 zł od kwoty udokumentowanej. Ponadto stwierdzono uchybienie w zakresie wpisania błędnych dat zapłaty do wydatków ujętych w poz. 34 i 35 Sprawozdania z wykonania zadania publicznego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości zalecono m.in.:

- wzmocnienie nadzoru nad sporządzaniem dokumentów,
- w porozumieniu z Departamentem Polityki Senioralnej MRiPS dokonanie korekty sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

2. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – Edycja 2020.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków publicznych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – Edycja 2020.

W 2021 r. kontrole przeprowadzono w 5 podmiotach, tj. w: Caritas Diecezji Siedleckiej, Nowosądeckim Towarzystwie Pomocy im. św. Brata Alberta w Nowym Sączu, Caritas Diecezji Ełckiej, Wielkopolskim Oddziale Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu, Stowarzyszeniu Przyjaciół Człowieka „TECZA” z siedzibą w Raciborzu.

Działalność Nowosądeckiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień. Stwierdzono uchybienia polegające: na braku zgłoszenia, zarówno na etapie realizacji zadania, jak i w sprawozdaniu, odstępstw lokalizacyjnych w stosunku do planu ujętego w ofercie w odniesieniu do pralni, kuchni oraz jednej z łazienek oraz na wpisaniu błędnych wartości procentowych udziału środków finansowych własnych oraz wkładu osobowego w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji. Wskazane uchybienia nie miały wpływu na rozliczenie realizacji zadania. Wydano zalecenia:

- zgłaszanie wszelkich zmian wymaganych zapisami umowy o dofinansowanie zadania publicznego w przypadku otrzymania kolejnych dotacji,
- wzmocnienie nadzoru nad sporządzaniem dokumentów.

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania Pani Prezes Towarzystwa nie poinformowała o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Działalność Caritas Diecezji Ełckiej w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie. Stwierdzono uchybienia: w Sprawozdaniu wystąpiły błędy pisarskie w odniesieniu do ilości zakupionego wyposażenia. Powyższe nie miało wpływu na realizację i rozliczenie zadania publicznego. W związku z powyższym zalecono wzmocnienie nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań.

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania kierownik jednostki kontrolowanej nie poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Działalność Wielkopolskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niesporządzenia aneksu do umowy o pełnienie nadzoru inwestorskiego przedłużającego termin obowiązywania umowy oraz braku wystarczającego wywiązania się przez PCK z obowiązków informacyjno-promocyjnych. W związku z powyższym zalecono:

- dostateczne wywiązanie się przez PCK z obowiązków informacyjno-promocyjnych poprzez zamieszczenie logo Zleceniobiorcy na środkach trwałych zainstalowanych w ramach prac remontowo-budowlanych na terenie budynku noclegowni dla bezdomnych w Koninie,
- w przyszłości, przy realizowaniu zadania publicznego, zwiększenie nadzoru nad sporządzaną dokumentacją, w tym w przypadku zaistnienia jakichkolwiek odstępstw w realizacji zadania, odzwierciedlenie ich w aneksie do umowy.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania dokumentacja pokontrolna dotycząca Caritas Diecezji Siedleckiej oraz Stowarzyszenia Przyjaciół Człowieka „TECZA” z siedzibą w Raciborzu znajdowała się w opracowaniu.

3. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 1: Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający III).

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego w tym m. in. wydatkowania środków przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 1: Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający III).

W 2021 r. zakończono kontrolę przeprowadzoną w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Południe m. st. Warszawy, która została wszczęta w 2020 r.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Południe została oceniona pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie nieterminowego zwrotu odsetek bankowych w kwocie łącznie 92,46 zł, tj. dwa dni po terminie określonym w § 11 ust. 2-5 Umowy.

Wydano zalecenie wzmocnienia nadzoru nad procedowaniem zwrotu środków pochodzących z dotacji, w tym odsetek narosłych na rachunku bankowym.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

4. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający).

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego w tym m. in. wydatkowania środków przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo. Konkurs 2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej – Edycja 2019 r. (konkurs uzupełniający).

W 2021 r. zakończono kontrolę przeprowadzoną w Powiatowym Centrum Integracji Społecznej w Legionowie, która została wszczęta w 2020 r.

Działalność Powiatowego Centrum Integracji Społecznej została oceniona pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

5. Przeprowadzanie naborów i oceny ofert w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020.

Celem kontroli była ocena prawidłowości przeprowadzania naborów i oceny ofert w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020.

W 2021 r. zakończono kontrolę przeprowadzoną w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, która została wszczęta w 2020 r.

Działalność Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego została oceniona pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie:

- sposobu weryfikacji ofert w zakresie wymaganych załączników, tj. braku programu inwestycji dla 4 ofert;
- złożenia deklaracji bezstronności przez osoby dokonujące oceny formalnej i merytorycznej ofert w stosunku do podmiotów, których oferty zostały przez nie oceniane, tj. w edycji 2018 deklaracji bezstronności nie złożyło 2 ekspertów;
- braku zasad/procedur określających sposób dokonywania przez MUW poprawek i wyjaśnień, rodzaju i zakresu uchybień;
- braku na kartach ocen formalnych i merytorycznych, dat i podpisów osób dokonujących oceny złożonych ofert.

Wydano zalecenia:

- w przyszłości, przy realizacji Programu, opracowanie zasad/procedur określających sposób dokonywania przez MUW poprawek i wyjaśnień, rodzaju i zakresu uchybień;
- wzmocnienie nadzoru nad pracownikami Wydziału Polityki Społecznej, celem zachowania przez nich należytej staranności przy wypełnianiu kart ocen złożonych ofert oraz w zakresie kompletowania wymaganej dokumentacji, w szczególności w zakresie obowiązku złożenia przez wszystkie osoby deklaracji bezstronności.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ponadto, w 2021 r. odstąpiono od prowadzenia kontroli w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu, która została wszczęta w 2020 r.

6. Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo na lata 2020-2022. Konkurs ofert: Od wykluczenia do aktywizacji. Edycja 2020 r.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego w tym m. in. wydatkowania środków publicznych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo na lata 2020-2022. Konkurs ofert: Od wykluczenia do aktywizacji. Edycja 2020 r.

Kontrolę przeprowadzono w Podlaskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku z siedzibą w Białymstoku.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania dokumentacja pokontrolna dotycząca Podlaskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku znajdowała się w opracowaniu.

7. Realizacja Porozumienia zawartego w dniu 17 września 2014 r. z późniejszymi zmianami o powierzeniu Agencji Rynku Rolnego zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Operacja I.

Celem kontroli była ocena realizacji Porozumienia zawartego w dniu 17 września 2014 r. z późniejszymi zmianami o powierzeniu Agencji Rynku Rolnego zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 oraz umowy o dofinansowanie projektu w Podprogramie 2019 - Operacja I.

W 2021 r. kontrolę zrealizowano w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa w Warszawie.

Działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

8. Realizacja pomocy technicznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Operacja III.

Celem kontroli była ocena realizacji pomocy technicznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Operacja III.

W 2021 r. kontrolę zrealizowano w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa w Warszawie.

Działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Ponadto w 2021 r. zakończono kontrolę w Instytucji Audytorstwa – Ministerstwie Finansów, która została wszczęta w 2020 r.

Działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

I.2. KONTROLE WEWNĘTRZNE

Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny w BKA w 2021 r. przeprowadził jedną kontrolę wewnętrzną planową.

Kontrolę przeprowadzono w Departamencie Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego.

Celem kontroli była ocena działalności Departamentu Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego w zakresie prawidłowości wydawania decyzji administracyjnych w 2019 r.

Działalność kontrolowanej komórki w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych uchybień. Stwierdzone uchybienia dotyczyły omyłek pisarskich w decyzjach administracyjnych.

Wobec stwierdzonych uchybień zobowiązano Dyrektora Departamentu do zalecenia pracownikom dochowania większej staranności przy pisaniu decyzji administracyjnych.

Kierownik komórki poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

I.3. KONTROLE POZAPLANOWE

Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny w BKA w 2021 r. przeprowadził 2 kontrole pozaplanowe, tj. kontrolę pozaplanową wewnętrzną w Departamencie Rynku Pracy i Departamencie Funduszy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz kontrolę pozaplanową zewnętrzną w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa w Warszawie.

Celem kontroli pozaplanowej wewnętrznej była ocena prawidłowości przeprowadzonego naboru, oceny projektów przez komisję ds. oceny projektów, a także prawidłowość zawierania umów o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na realizację projektów pilotażowych pod nazwą „Nowe spojrzenie – nowe możliwości” w ramach programu „Plan dla Pracy i Rozwoju”.

Działalność kontrolowanej komórki w zakresie objętym kontrolą oceniono negatywnie.

Na ocenę negatywną wpływ miał, w szczególności brak prawidłowego udokumentowania sposobu oceny wniosków oraz sposób zawierania umów.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości zalecono: analizę skuteczności zawarcia umów, mając na uwadze rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości oraz treść upoważnienia dla Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii; ustalenie możliwości dokonania na tym etapie sprawy, ponownej oceny merytorycznej wszystkich złożonych wniosków (ewentualnie anulowania naboru) w celu weryfikacji, czy wnioski, które zostały wybrane do finansowania są wnioskami, które zgodnie z założeniami powinny zostać wybrane do finansowania, a także właściwego udokumentowania tej oceny; w przypadku organizacji kolejnych konkursów dotacyjnych, zwrócenie szczególnej uwagi na dochowanie należytej staranności w dokumentowaniu postępowania, ustalaniu jednoznacznych mierników oceny wniosków, zachowanie zasad przejrzystości postępowania.

Kierownik komórki poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Celem kontroli w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa w Warszawie była ocena realizacji Porozumienia zawartego w dniu 17 września 2014 r. z późniejszymi zmianami o powierzeniu Agencji Rynku Rolnego zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w zakresie Operacji II.

Dokumentacja pokontrolna dotycząca tej kontroli znajdowała się w opracowaniu.

II. REALIZACJA KONTROLI W 2021 r. PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI DO SPRAW PRACY

1. W 2021 r., Minister Rodziny i Polityki Społecznej przejął kontynuację realizacji zadań kontrolnych z zakresu działu administracji rządowej praca.

2. W Planie kontroli zewnętrznych na 2021 r. Departamentu Kontroli i Audytu Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii ujęto 13 zagadnień tematycznych, z których realizacji przez Wydział Kontroli do Spraw Pracy podlegało 5 tematów w 10 jednostkach. W 2021 r. Minister Rozwoju, Pracy i Technologii zrealizował 2 kontrole planowe, w temacie realizacji w 2020 r. przez marszałków województw zadań w zakresie wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, w Wojewódzkich Urzędach Pracy w Kielcach oraz w Toruniu. W związku ze zmianami organizacyjnymi w strukturze Rady Ministrów, do zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej włączono kierowanie działem praca z dniem 12 sierpnia 2021 r.

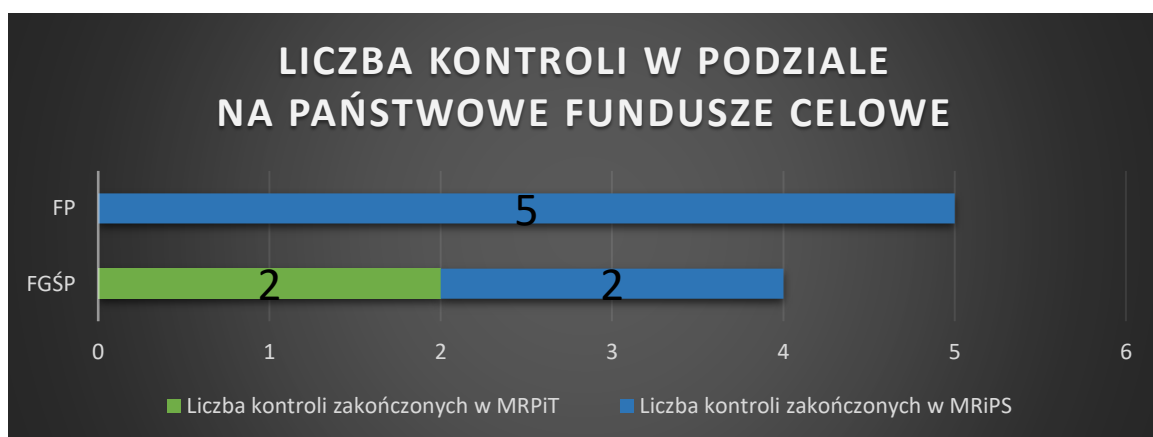
3. Wydział Kontroli do Spraw Pracy, po włączeniu do Biura Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, przeprowadził w 4 obszarach tematycznych 7 kontroli, w tym 4 kontrole w powiatowych urzędach pracy i 3 kontrole w wojewódzkich urzędach pracy, tj. w tematach:

- 1) realizacji przez marszałka województwa zadań dotyczących dochodzenia roszczeń należnych Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – u Marszałka Województwa Małopolskiego, realizującego zadania przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie;
- 2) wydatkowania w 2020 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych instrumentów rynku pracy – w:
 - Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku,
 - Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi,
 - Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu;
- 3) wykorzystania w 2020 r. Krajowego Funduszu Szkoleniowego jako instrumentu wspierającego kształcenie ustawiczne – w:
 - Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu,
 - Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu;
- 4) realizacji w 2020 r. przez marszałków województw zadań w zakresie wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych – u Marszałka Województwa Śląskiego, realizującego zadania przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Z uwagi na zmianę priorytetów Kierownictwa MRiPS, nie została wszczęta kontrola ujęta w Planie kontroli w temacie oceny realizacji wybranych zadań ustawowych oraz wybranych aspektów funkcjonowania Ochotniczych Hufców Pracy w latach 2019-2021.

Liczbę kontroli w podziale na państwowe fundusze celowe przedstawia infografika nr 1.

Infografika nr 1

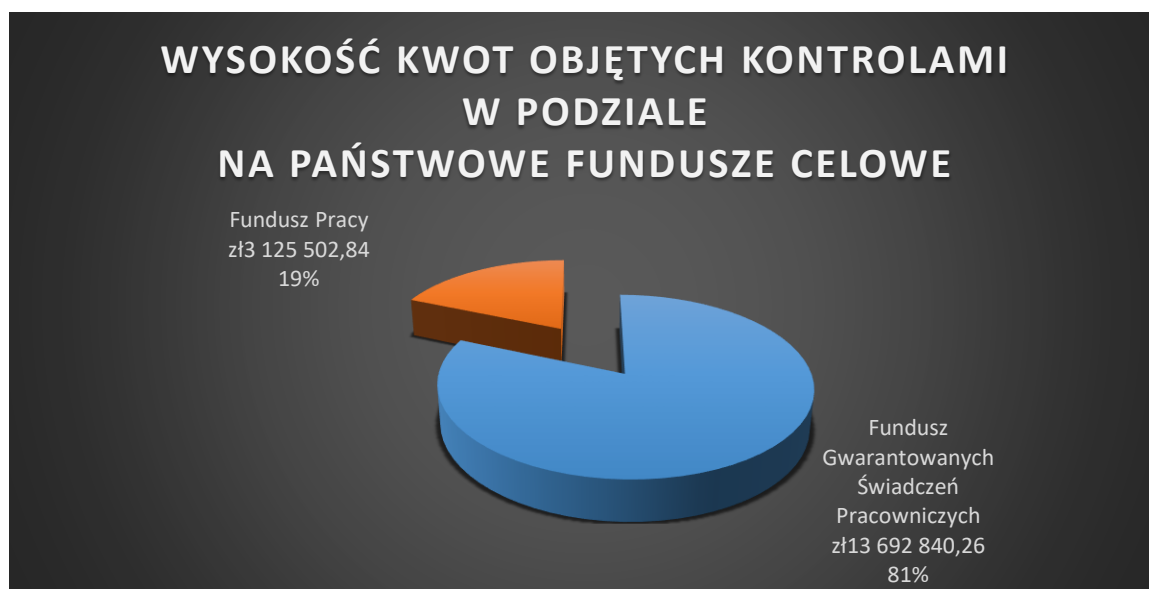

4. W 2021 r., Wydział będąc w strukturach Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii zakończył realizację 20 kontroli wszczętych w 2020 r.⁶

5. Wydział w strukturach BKA zrealizował 7 kontroli jednostkowych. Działalność jednostek we wszystkich przypadkach została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami. Łączna wysokość kwot objętych kontrolami wyniosła 16 818 343,10 zł.

Wysokość kwot objętych kontrolami przedstawia infografika nr 2.

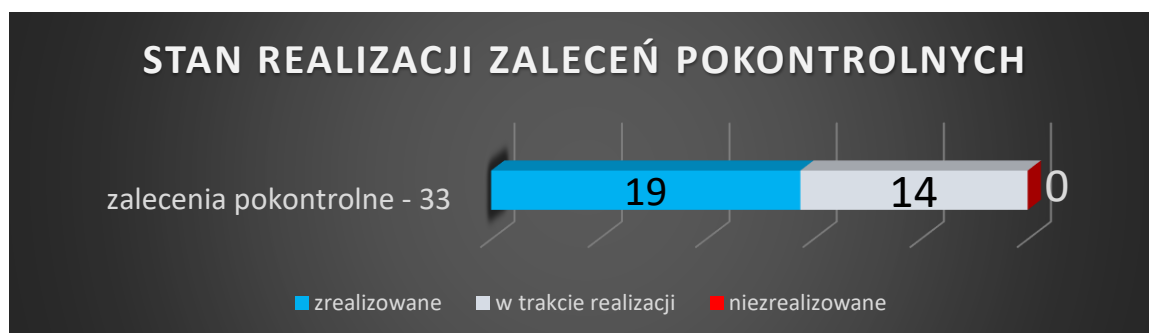
Infografika nr 2

6. Minister Rodziny i Polityki Społecznej skierował do 7 kierowników jednostek kontrolowanych wystąpienia pokontrolne zawierające łącznie 33 zalecenia pokontrolne o charakterze znaczącym, wynikające z 48 działań uznanych za nieprawidłowe. W 5 przypadkach kierownicy poinformowali o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych. W pozostałych 2 kontrolach, na dzień sporządzenia sprawozdania, nie upłynął termin złożenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Stan realizacji zaleceń pokontrolnych przedstawia poniższa infografika.

Infografika nr 3

⁶ W okresie od 6 października 2020 r. do 11 sierpnia 2021 r., zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz. U. poz. 1718), dział administracji rządowej praca włączono do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii – przejęcie kontroli z części praca realizowanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

II.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

1. Realizacja przez marszałka województwa zadań dotyczących dochodzenia roszczeń należnych Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Kontrola została przeprowadzona u Marszałka Województwa Małopolskiego, realizującego zadania przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Celem ogólnym kontroli było dokonanie oceny, czy Marszałek Województwa Małopolskiego działający przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, prawidłowo realizował zadania w zakresie dochodzenia roszczeń należnych Funduszowi, tj. w sposób ciągły, z zachowaniem należytej staranności oraz z wykorzystaniem dostępnych możliwości prawnych.

Działalność jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, polegającymi na niepodjęciu przez Marszałka Województwa Małopolskiego bieżących działań zmierzających do uzyskania nakazu zapłaty, w jednym przypadku, przez okres ponad 7 miesięcy od daty otrzymania potwierdzenia odbioru wezwania do zapłaty oraz nieudokumentowaniu podejmowanych czynności windykacyjnych. W wystąpieniu pokontrolnym, Minister Rodziny i Polityki Społecznej wydał zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości:

- kierowanie bez nieuzasadnionej zwłoki pozwów o zapłatę przeciwko niewypłacalnemu pracodawcy;
- wprowadzenie w Urzędzie mechanizmów zarządczych zapewniających dokumentowanie wszystkich podjętych czynności windykacyjnych.

Kierownik jednostki kontrolowanej przekazał Ministrowi informację o przyjętym sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

2. Wydatkowanie w 2020 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych instrumentów rynku pracy.

Kontrole zostały przeprowadzone w 3 Powiatowych Urzędach Pracy (PUP) w Łodzi, w Białymstoku oraz we Wrocławiu.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji wybranych instrumentów rynku pracy⁷ oraz prawidłowości wydatkowania przez Urząd środków Funduszu Pracy.

W przeprowadzonych postępowaniach kontrolnych wystosowano do jednostek wystąpienia pokontrolne. Działalność jednostek w badanym obszarze została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

Za nieprawidłowe działania uznano:

- w zakresie dodatku aktywizacyjnego, stosowanie wymogu dostarczenia zaświadczenia od pracodawcy potwierdzającego miesięczne zatrudnienie, a w przypadku jego niedostarczenia lub dostarczenia po terminie wyznaczonym przez Urząd:
 - odmowę wydania decyzji o przyznaniu prawa do dodatku aktywizacyjnego lub wydanie decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego, m. in. na podstawie art. 48 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁸ oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego⁹ (dalej: rozporządzenie w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego i stypendium), gdzie nie został określony obowiązek dostarczenia przez bezrobotnego takiego zaświadczenia,
 - wypłatę świadczenia, po terminie wskazanym w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego i stypendium,

⁷ Dodatek aktywizacyjny, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, prace interwencyjne, staż, bon szkoleniowy, bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, z późn. zm.

⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1189.

- wskazanie w uzasadnieniu decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego m. in. okoliczności niedostarczenia żądanego zaświadczenia o zatrudnieniu/wykonywaniu innej pracy zarobkowej/ i osiąganym wynagrodzeniu, tj. niewynikającej z przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- nieujęcie we wnioskach o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy niektórych elementów wskazanych w § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej¹⁰ (dalej: rozporządzenie w sprawie refundacji i dofinansowania),
- powiadomienie o uwzględnieniu wniosku o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, po terminie wskazanym odpowiednio w § 3 ust. 3 i § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
- wydanie rozbieżnych rozstrzygnięć w tej samej sprawie, przy rozpatrywaniu wniosków o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- nierealizowanie wymogu określonego w § 9 ust. 5 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, dotyczącego dokonywania oceny prawidłowości wykonania umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej w trakcie jej trwania,
- nieokreślenie w umowach w sprawie organizacji prac interwencyjnych obowiązku informowania starosty o zmianach w zawartej z bezrobotnym umowie o pracę wymaganego w § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne¹¹,
- długotrwałe (do 18 miesięcy) rozliczanie umów w zakresie przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej i organizowanie prac interwencyjnych,
- nieujęcie, we wnioskach o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu, elementu dot. liczby przewidywanych miejsc pracy, na których bezrobotni będą odbywać staż, o czym mowa w § 1 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych¹² (dalej: rozporządzenie w sprawie stażu),
- niepoinformowanie w formie pisemnej organizatora stażu o sposobie rozpatrzenia wniosku, co stanowiło naruszenie § 3 rozporządzenia w sprawie stażu,
- niezawarcie, w programach stażu, wszystkich elementów określonych w art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zawarcie w umowach o organizowanie stażu, nieprzewidzianego ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zobowiązania dotyczącego konieczności zwrotu środków Funduszu Pracy przez organizatora stażu, w sytuacji niezatrudnienia przez niego stażysty,
- przerwanie stażu bez rozpatrzenia przesłanek, o których mowa w § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie stażu,
- niedostateczny nadzór nad realizacją programu stażu,
- nieprzeprowadzanie kontroli prawidłowości umów o zorganizowanie stażu, w ramach bonu stażowego,
- niezawarcie w zaświadczeniu o odbyciu stażu danych dotyczących adresu bezrobotnego odbywającego staż, jego imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, czym naruszono § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia w sprawie stażu,

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 1380.

¹¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 864.

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 142, poz. 1160.

- dokonanie, w ramach bonu szkoleniowego, płatności za fakturę po terminie określonym w umowie zawartej pomiędzy PUP a Instytucją szkoleniową,
- niezawarcie aneksów w przypadku zmiany umów,
- przyznanie bonu szkoleniowego pomimo niespełnienia przez wnioskodawcę warunku dotyczącego uprawdopodobnienia podjęcia zatrudnienia, o którym mowa w art. 66k ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- nieokreślenie terminu ważności bonów szkoleniowych, co naruszyło art. 66k ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zawarcie: we wzorze umowy i w umowach o przyznanie bonu szkoleniowego zobowiązania polegającego na konieczności przedłożenia przez osoby bezrobotne dowodów zapłaty za poniesione koszty przejazdu i zakwaterowania, co było niezgodne z art. 66k ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; w umowie o przyznanie bonu szkoleniowego zobowiązania do pokrycia kosztów przejazdu i zakwaterowania przez osobę bezrobotną, czym naruszono ww. przepis,
- wprowadzenie w umowach dotyczących bonu zatrudnieniowego ograniczenia nieprzewidzianego ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegającego na realizacji bonu zatrudnieniowego pod warunkiem niewykonywania pracy, przez osobę bezrobotną, na rzecz wskazanego pracodawcy, w okresie ostatnich 24 miesięcy przed zawarciem umowy,
- zawarcie we wzorze umowy oraz w umowie o przyznanie bonu na zasiedlenie dodatkowego zobowiązania wnioskodawcy do udokumentowania wydatkowania przyznanych środków, poprzez dostarczenie uwierzytelnionej kserokopii umowy potwierdzającej prawo do lokalu sfinansowanego ze środków przyznanych w ramach bonu, które nie wynika z regulacji prawnych,
- ustanowienie w umowie o przyznanie bonu na zasiedlenie, nieprzewidzianego ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązku zabezpieczenia ewentualnych roszczeń w postaci poręczenia,
- zawarcie w aneksie do umowy o przyznanie bezrobotnemu bonu na zasiedlenie, nieprawidłowej treści w zakresie zwolnienia przez PUP bezrobotnego z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne,
- brak opatrzenia pism zawiadamiających o rozpatrzeniu wniosku o organizowanie prac interwencyjnych, uwzględnieniu wniosków o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy i dofinansowanie działalności oraz skierowań bezrobotnych w ramach refundacji, klauzulą „z upoważnienia” właściwego organu,
- brak upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dla pracownika: wydającego skierowania do pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, pracy w ramach prac interwencyjnych oraz na staż i badania lekarskie; stwierdzającego utworzenie stanowiska pracy w ramach refundacji.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, Minister wydał zalecenia dotyczące m.in.:

1. W zakresie realizacji działań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatku aktywizacyjnego, zaprzestania stosowania wymogu dostarczenia zaświadczenia od pracodawcy potwierdzającego zatrudnienie przez osoby, którym przyznano prawo do dodatku aktywizacyjnego, tj. niewskazanego w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego i stypendium, skutkującego w przypadku jego niedostarczenia wydaniem decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego.
2. Wdrożenia mechanizmów zarządczych zapewniających:
 - 2.1. uwzględnienie, w dokumentacji związanej z realizacją instrumentów rynku pracy, wszystkich elementów wskazanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz odpowiednich aktach wykonawczych do tej ustawy,
 - 2.2. ocenę prawidłowości wykonania umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej w trakcie jej trwania, stosownie do treści § 9 ust. 5 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
 - 2.3. rozliczanie umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i organizowanie prac

- interwencyjnych bez nieuzasadnionej zwłoki,
- 2.4. przyznawanie bonu szkoleniowego wyłącznie po uprawdopodobnieniu przez wnioskodawcę warunku dotyczącego podjęcia zatrudnienia, o którym mowa w art. 66k ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz określanie terminu ważności bonów szkoleniowych,
 - 2.5. niezawieranie w umowach dotyczących instrumentów rynku pracy dodatkowych zobowiązań, niewynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
 - 2.6. dokonywanie zmian warunków realizacji umów w sposób i w formie określonych w tych umowach.
3. Sprawowania skutecznego nadzoru nad realizacją organizacji staży.
 4. Wzmocnienia systemu nadzoru w celu zapewnienia terminowego:
 - 4.1. wypłacania dodatku aktywizacyjnego, zgodnie ze wskazaniem określonym w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego i stypendium,
 - 4.2. powiadamiania o uwzględnieniu wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, zgodnego z § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
 - 4.3. regulowania zobowiązań wobec instytucji szkoleniowych.
 5. Realizacji zadań ustawowych przez osoby posiadające upoważnienie, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz podpisywania dokumentów wytworzonych w toku realizacji zadań wyłącznie przez upoważnionych pracowników Urzędu.

Dyrektorzy PUP w Łodzi i w Białymstoku przekazali Ministrowi informacje o wykonaniu zaleceń pokontrolnych w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości. W przypadku PUP we Wrocławiu na dzień sporządzenia sprawozdania nie upłynął termin przekazania informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

3. Realizacja w 2020 r. przez marszałków województw zadań w zakresie wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych.

Kontrola została przeprowadzona w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach.

Celem ogólnym kontroli było dokonanie oceny, czy kontrolowany, realizując wypłaty z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, przestrzegał przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy¹³ oraz właściwych aktów wykonawczych.

Działalność jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, dotyczącymi:

- braku w dokumentacji oświadczenia podmiotu składającego wykaz o potrąceniach z tytułu świadczeń alimentacyjnych, dokonywanych z wynagrodzeń pracowników, o którym mowa w art. 15 ust. 3a pkt 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz § 3 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia z dnia 24 października 2017 r. Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wykazów, wniosków i wypłat świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych¹⁴,
- braku należytej staranności przy weryfikowaniu przez WUP wysokości należnych świadczeń dla osób wykonujących zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem upadłego w oparciu o regulację art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy,
- rozpatrywaniu wniosków indywidualnych i wykazu z naruszeniem terminów ustalonych w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵,
- nieudokumentowaniu przez Urząd podjętych czynności w przypadkach wezwania podmiotu składającego wykaz do złożenia korekty lub uzupełnienia dokumentacji oraz wyrażenia zgody na przedłużenie terminu do usunięcia braków w dokumentacji wykazu,

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 7.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2041.

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 735.

- braku na zatwierdzonych do wypłaty wykazach i wnioskach daty przy podpisie Marszałka Województwa Śląskiego.

Na podstawie art. 39c ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, Minister zalecił wprowadzenie mechanizmów zarządczych zapewniających:

1. Prowadzenie dokumentacji w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygnięcia sprawy oraz umożliwiający pełną weryfikację wysokości należnych świadczeń dla osób wykonujących zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem upadłego.
2. Dotrzymanie terminów załatwienia sprawy określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.
3. Wskazywanie na wniosku lub wykazie daty zatwierdzenia wysokości świadczeń do wypłaty z Funduszu przez Marszałka Województwa Śląskiego.

Na dzień sporządzenia sprawozdania, nie upłynął termin przekazania przez Marszałka Województwa Śląskiego informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

4. Wykorzystanie w 2020 r. Krajowego Funduszu Szkoleniowego jako instrumentu wspierającego kształcenie ustawiczne.

Czynności kontrolne realizowane były w Wojewódzkim oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań oraz wydatkowania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (dalej: KFS).

Działalność urzędów pracy oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzone nieprawidłowości w WUP polegały na zawarciu w rocznej Informacji zbiorczej z województwa wielkopolskiego o wydatkowaniu/zaangażowaniu rezerwy KFS, według priorytetów Rady Rynku Pracy, za rok 2020 danych rozbieżnych z zawartymi w Informacjach o wydatkowaniu/zaangażowaniu rezerwy KFS, według priorytetów Rady Rynku Pracy, za rok 2020, przekazanych przez powiatowe urzędy pracy z województwa wielkopolskiego.

Wobec powyższych nieprawidłowości dysponent Funduszu Pracy zalecił:

1. Wdrożenie w Urzędzie mechanizmów zarządczych zapewniających efektywny nadzór nad procesem sporządzania Informacji zbiorczych w zakresie wydatkowania/zaangażowania środków KFS.
2. Sporządzenie korekty Informacji zbiorczej z województwa wielkopolskiego o wydatkowaniu/zaangażowaniu rezerwy KFS, według priorytetów Rady Rynku Pracy, za rok 2020 obejmującej kwoty faktycznie wykazane przez powiatowe urzędy pracy z województwa wielkopolskiego oraz jej przekazanie do Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

W PUP za nieprawidłowe działanie uznano:

- zawarcie w obowiązujących w Urzędzie Zasadach udzielania przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu pomocy Pracodawcy w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego oraz stosowanie, przy rozpatrywaniu wniosków, ograniczeń niewynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegających na limicie kwoty dofinansowania kształcenia ustawicznego do wysokości niższej niż określona w ww. ustawie, braku możliwości finansowania kształcenia realizowanego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz kursów języków obcych od podstaw i kursów niebranżowych,
- pozostawienie bez rozpoznania wniosków pracodawców, którzy korzystali z dofinansowania w 2018 r. i 2019 r., w związku z wykorzystaniem środków limitu KFS.

Zalecenia pokontrolne Ministra dotyczyły opracowania i wdrożenia kryteriów udzielania pomocy pracodawcom w ramach KFS, które nie będą skutkować niewynikającym z przepisów prawa ograniczeniem dostępu do środków KFS.

Dyrektorzy skontrolowanych urzędów pracy poinformowali dysponenta Funduszu Pracy o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

II.2. WNIOSEK W ZAKRESIE PROWADZENIA KONTROLI W ZAKRESIE PAŃSTWOWYCH FUNDUSZY CELOWYCH, KTÓRYCH DYSPONENTEM JEST MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW PRACY.

Wydział Kontroli do Spraw Pracy dokonał analizy przepisów ustaw, określających obowiązki Ministra dot. prowadzenia kontroli funduszy celowych, tj. Funduszu Pracy (art. 118a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 39a-d ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy). W wyniku analizy ustalono, że wyżej wskazane akty prawne bądź nie zawierają zasad i trybu przeprowadzania kontroli (dot. Funduszu Pracy), bądź regulacje te są istotnie niepełne (dot. kontroli u marszałków województw w zakresie zadań dot. ochrony roszczeń pracowniczych).

Minister właściwy do spraw pracy nie otrzymał od ustawodawcy wskazania dotyczącego zasad i trybu przeprowadzania kontroli w zakresie funduszy celowych, których jest dysponentem. W aktualnym stanie prawnym naczelnym aktem normującym kontrolę w administracji rządowej jest ustawa o kontroli w administracji rządowej, gdzie w art. 6 ust. 3, wskazującym podmioty/jednostki podlegające kontroli Ministra, brak odniesienia do funduszy celowych.

Kolejną kwestią jest niejednolite podejście do sankcji przez różne organy kontroli. Zidentyfikowano bowiem dualizm prawny w zakresie trybu realizacji zaleceń pokontrolnych i możliwości stosowania sankcji prawnych przez różne organy kontrolne w tym samym zakresie (przedmiotowym i podmiotowym) oraz rozbieżność dotyczącą uprawnień organów w stosowaniu sankcji prawnych¹⁶. Prowadzi to do sytuacji, w której te same podmioty w tym samym zakresie nie mogą być sankcjonowane przez ministra właściwego do spraw pracy, jako dysponenta Funduszu Pracy (ograniczenie uprawnień), a przez inny organ mogą. Jednocześnie uprawnienia dotyczące możliwości nakładania kar (stosowania sankcji), nierównomiernie przyznane wobec różnych podmiotów lub wybranym organom, powodują niekorzystną sytuację dla jednostek kontrolowanych, które kontrolowane przez różne podmioty w tym samym zakresie mogą podlegać karom lub nie.

W powyższych kwestiach Dyrektor BKA zwrócił się do właściwych departamentów merytorycznych MRiPS oraz do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, sygnalizując konieczność podjęcia działań legislacyjnych w zakresie procedur prowadzenia kontroli przez ministra właściwego do spraw pracy – dysponenta Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

¹⁶ Zgodnie z art. 39c-39d ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, dysponent funduszu może nałożyć (w drodze decyzji administracyjnej) na marszałka województwa odpowiedzialnego za nierealizowanie zaleceń lub nieudostępnienie dokumentów lub nieudzielanie wyjaśnień karę pieniężną w wysokości do trzykrotnego miesięcznego jego wynagrodzenia, niezależnie od innych środków przewidzianych przepisami prawa. Odmienne kwestie te zostały uregulowane (w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) wobec ministra właściwego do spraw pracy jako dysponenta Funduszu Pracy, któremu ustawodawca nie nadał uprawnień do wymierzenia/nałożenia kary w drodze decyzji administracyjnej za niewykonanie zaleceń pokontrolnych wobec podmiotów realizujących zadania finansowane ze środków Funduszu Pracy. Jednocześnie stosownie do art. 115 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w przypadku nierealizowania zaleceń wojewody istnieje możliwość nałożenia przez niego kary pieniężnej w wysokości do 6000 zł.